

TE GAST IN

Cambodja

Maak kennis met het échte leven!

TE GAST IN **Cambodja**

Samenstelling en redactie

Ate Hoekstra

Uitgeverij Informatie Verre Reizen

Colofon

Uitgave

Informatie Verre Reizen VOF

Postbus 1504, 6501 BM Nijmegen

T 024-355 25 34

E info@tegastin.nl

I www.tegastin.nl

Samenstelling en redactie, Ate Hoekstra

Eindredactie, Kees van Teeffelen

Foto-omslag, André Ruys

Vormgeving, Mike van de Mortel

Druk, 3e druk, november 2018

ISBN 978-94-6016-083-7

Andere uitgaven TE GAST IN:

Indonesië • Thailand • Vietnam • Myanmar • China • Japan • Bhutan • Nepal • India • Sri Lanka • Marokko • Turkije • Israël & de Palestijnse gebieden • Iran • Oman • Jordanië • Ethiopië • Tanzania • Namibië • Zuid-Afrika • Costa Rica & Panama • Cuba • Colombia • Suriname • Peru & Bolivia • Argentinië & Chili • Rusland & Oekraïne • Australië • Nieuw-Zeeland • VS & Canada

© 2018 Informatie Verre Reizen VOF

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de auteurs en de uitgever.

Deze uitgave werd met de meeste zorg samengesteld. Indien deze toch onjuistheden blijkt te bevatten, kunnen uitgever en auteurs daarvoor geen aansprakelijkheid aanvaarden.

Inhoud

Phnom Penh blijft verrassen Ate Hoekstra	5
Cambodja is Angkor Ate Hoekstra	12
Niet zoenen in het openbaar! Ate Hoekstra	18
Proeven van de Khmer cuisine Peter Gutter	25
De Rode Khmer is nooit ver weg Ate Hoekstra	31
Verhalen uit Siem Reap Ed Caffin	38
Met een jeep van de gebaande paden André Ruys	46
De bamboetrein van Battambang Ate Hoekstra	54
Hoe ‘groen’ is toerisme in Cambodja? Ed Caffin	59
Reisinformatie	67
Woordenlijst	78
Verdere informatie	80

Cyclo in Phnom Penh met op de achtergrond het Onafhankelijkheidsmonument – Foto: iStock

Phnom Penh blijft verrassen

De Cambodjaanse hoofdstad Phnom Penh is een en al hectiek. De straten zijn overvol met auto's, scooters en tuk-tuks. Op de trottoirs wordt volop eten en drinken verkocht. Op veel plaatsen wordt gebouwd en is het rumoerig vanwege het geluid van drilboren en cirkelzagen. De stad, die tussen de twee en drie miljoen inwoners telt, kent gelukkig ook rustige plekken waar je je kunt ontspannen.

Eén van de populairste plekken is het Olympisch Stadion. Tegen zonsondergang komen iedere dag honderden Cambodjanen naar het stadion, dat ondanks zijn naam nooit voor Olympische Spelen is gebruikt. De reden van die populariteit wordt direct duidelijk als ik de steile trap naar de top van de tribune heb beklommen. Hoewel ik me middenin de stad bevind, heb ik toch het gevoel dat ik ben ontsnapt uit de dagelijkse chaos. Op de tribune van het Olympisch Stadion hangt een relaxte sfeer. Links van mij maakt een groepje vrienden het gezellig met snacks en drinken. Rechts hangt een meisje met een verliefde blik tegen een jongen aan. Om mij heen, op het brede pad boven de tribunebanken, is volop beweging. Mensen joggen, bewegen op harde dance muziek of spelen een potje badminton in het licht van de ondergaande zon. In het hart van het stadion, tientallen meters onder mij, is nog meer activiteit. Er wordt gevoetbald en aan atletiek gedaan. Een groepje gespierde mannen rent over de sintelbaan.

Niet zoenen in het openbaar!

In Cambodja gelden andere gewoonten en omgangsvormen dan in Nederland. Wat moet je wel of juist niet doen in dit boeddhistische land? Hierbij een aantal tips van een ervaringsdeskundige.

Daar sta ik dan. Wat onhandig met mijn hand uitgestoken naar een jonge vrouw uit de provincie. Ze kijkt verbaasd naar mijn hand, giechelt even en kijkt vervolgens verlegen om zich heen. Dan pas dringt het tot mij door. Ik was even vergeten dat het in Cambodja ongebruikelijk is om als man een onbekende vrouw de hand te schudden of zelfs maar aan te raken, helemaal als ze op het platteland woont en amper door westerse gewoonten is beïnvloed. Een andere keer bezoek ik vrienden die aan de rand van Phnom Penh wonen. Het is het einde van de middag. Ik heb honger, ben moe en ben in de loop der dag mijn concentratie kwijtgeraakt. En dus loop ik zo hun huis in. Een vluchtige blik van mijn gastheer richting mijn voeten zegt genoeg. Ik heb mijn schoenen nog aan. Ik spreek mezelf streng toe: trek in Cambodja altijd je schoenen of slippers uit voordat je iemands huis betreedt. De verschillen tussen Cambodja en Nederland zijn in een aantal opzichten behoorlijk groot. Waar Nederlanders vaak direct zijn, daar draaien Cambodjanen liever om de hete brij heen. En waar de meeste Nederlanders er eerlijk vooruitkomen als ze het antwoord op een vraag niet weten, daar glimlacht de Cambodjaan vriendelijk en stuurt hij je liever met een kluitje het riet in dan dat hij toegeeft dat hij het antwoord niet weet. Vandaar dat het geen

Sompia, de Cambodjaanse wijze van begroeten – Foto: iStock

kwaad kan om meerdere Cambodjanen te raadplegen als je de weg vraagt.

Incidenten met toeristen

Omdat Cambodjanen gastvrij zijn en ze conflicten het liefst vermijden, zullen ze het westerlingen niet altijd kwalijk nemen als zij bepaalde ongeschreven regels overtreden. Maar dat je niet met alles wekomt, ondervonden afgelopen jaren verschillende toeristen. Zo werden in 2015 drie Fransen het land uitgezet nadat ze naaktfoto's bij een Angkor tempel hadden gemaakt. Een jaar eerder vernielde een Nederlandse vrouw opzettelijk een Boedhabeeld. De toeriste werd aangeklaagd en als ze niet tijdig het land had verlaten was ze ongetwijfeld veroordeeld. En begin 2018 werden tien toeristen, waaronder een Nederlander, gearresteerd en aangeklaagd wegens 'pornografisch dansen' tijdens een feestje in Siem Reap. Toen er foto's van het feestje op internet verschenen, vatten de autoriteiten dat op als een ernstige belediging en werden de toeristen beschuldigd van immoreel gedrag. Vermoedelijk voelden de autoriteiten zich in verlegenheid gebracht, en

Ate Hoekstra

De bamboetrein van Battambang

Provinciale rust en prachtige koloniale architectuur. Dat zijn de eerste twee termen die me tijdens een bezoek aan Battambang te binnen schieten. Niet vreemd dus dat deze stad in het noordwesten van Cambodja de populairste bestemming is onder toeristen na Phnom Penh, Siem Reap en Sihanoukville.

In Battambang krijg je een indruk van hoe het leven geweest moet zijn in de tijd van de Franse kolonisatie. Je proeft het aan de koffie en de stokbroden, je ziet het aan de brede promenade bij de Sangkae rivier en aan de rijke koloniale gebouwen die de tand des tijds hebben doorstaan. Battambang is bovendien een uitstekende uitvalsbasis om de omgeving te verkennen. In

Tuktuk buiten de stad – Foto: Mardi Muller

een mum van tijd ben je op het platteland waar het boerenleven zich afspeelt zoals het al jaren bestaat. Boeren werken op de rijstvelden, koeien grazen langs de weg en enorme waterbuffels baden in een waterpoel. Wat verder buiten de stad ligt Phnom Sampeau, een steile heuvel met halverwege *The Killing Caves*: een onheilspellende spelonk waar de Rode Khmer tegenstanders naar beneden gooiden, een val van wel tientallen meters. Waar destijds de mensen stierven, staat nu een boeddhistisch altaar en bidden monniken. Het is een heftige confrontatie met de geschiedenis van dit land, en een schril contrast met het prachtige uitzicht vanaf de heuveltop over groene akkers, rijstvelden en bergen.

Ook indrukwekkend is de boottocht tussen Siem Reap en Battambang. Deze zes tot negen uur durende tocht over het Tonlé Sap-meer en de Sangkae-rivier, voert langs drijvende dorpjes en prachtige natuur: een geweldige kennismaking met Cambodja's waterleven.

Bamboetrein

Maar het hoogtepunt van Battambang is de bamboetrein. Vroeger ging vanuit Battambang een passagierstrein naar

Foto: Frank Broekhuizen

Reisinformatie

Ambassade

Communicatie

Documenten

Douanebepalingen

Elektriciteit

Feestdagen en festivals

Foaien en bedelen

Fotograferen en filmen

Geld

Gezondheid

Eten en drinken

Inkopen

Klimaat en kleding

Kranten en tijdschriften

Omgangsvormen

Openingstijden

Tijdsverschil

Transport

Veiligheid

Woordenlijst

Verdere informatie

Boeken

TE GAST IN **Cambodja**

De landenuitgaven TE GAST IN bevatten artikelen van meerdere auteurs die een speciale band hebben met een land. Zij schrijven op levendige wijze en met kennis van zaken over onderwerpen die hen na aan het hart liggen. Het geeft een opmerkelijk goed inzicht in de levenswijze en omgangsvormen van de bewoners van het land. Bovendien bevat elke uitgave nuttige reistips. Een aanrader voor iedereen die interesse heeft voor verre landen en wil weten wat er achter de schermen gebeurt.

In Cambodja gaan de ontwikkelingen de laatste jaren razendsnel. Nieuwe wegen worden aangelegd, hotels schieten als paddenstoelen uit de grond en het toerisme is booming. Dat is te merken in Siem Reap, de plaats die de poort vormt naar Angkor Wat, en in Sihanoukville, Cambodja's populairste badplaats. Vanwege de armoede elders in het land, komen vooral jongeren uit het hele land hier hun geluk beproeven. Wie rondreist door Cambodja zal merken dat veel om Angkor draait. Niet alleen is het de belangrijkste attractie van het land, het is ook het symbool van Cambodja. Angkor siert de nationale bankbiljetten en wordt door talloze bedrijven als handelsmerk gebruikt. Maar Cambodja biedt meer dan Angkor. Maak in Phnom Penh een rit met een tuktuk en bezoek het Olympisch stadion en Jet's Container Market. Heb je genoeg van de hectische hoofdstad, trek dan de binnenlanden in en geniet van de natuur en het relaxte plattelandleven.

'TE GAST IN is het ultieme voorpretboekje'
Flying Dutchman Magazine

www.tegastin.nl